TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı :21195
Tarih :11.11.2026

53200

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
Kars Milletvekili
DEM Parti Grup Başkanvekili

9 Kasım 2026 tarihinde İzmir'in Aliağa ilçesinde bulunan HABAŞ Demir Çelik Fabrikası'nda meydana gelen patlamada en az 17 işçinin yaşamını yitirdiği bildirilmiş; can kaybı, kayıp işçi ve yaralı sayılarına ilişkin açıklamalar gün içinde değişmiştir. Patlamanın nedenlerine ve sorumlularına ilişkin adli ve idari soruşturmalar devam etmektedir. Yaşanan bu büyük işçi katliamı, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin yanı sıra mesleki eğitim ve staj kapsamında işletmelerde bulunan çocukların ve gençlerin yaşam hakkının nasıl korunduğu sorusunu da gündeme getirmiştir.

Mesleki eğitim, çocukların ve gençlerin meslek edinmesini ve nitelikli bir eğitim almasını amaçlaması gerekirken, öğrencilerin ucuz iş gücü olarak kullanıldığı, eğitim faaliyetlerinin üretim baskısına tabi kılındığı ve iş sağlığı ile güvenliği önlemlerinin yetersiz kaldığı uygulamalar ciddi bir sorun oluşturmaktadır. Özellikle demir çelik üretimi gibi yüksek risk taşıyan ağır sanayi işletmelerinde öğrencilerin hangi işlerde, hangi koşullarda ve kimin gözetiminde bulunduğu yaşamsal önemdedir.

HABAŞ tesislerinde geçmiş yıllarda yaşanan iş cinayetleri ve 2025 yılında iki stajyerin yaşamını yitirdiği yönündeki iddialar, işletmede mesleki eğitim gören öğrencilerin güvenliğine ilişkin denetimlerin açıklığa kavuşturulmasını gerekli kılmaktadır. Bu iddiaların doğruluğunun, söz konusu kişilerin öğrencilik ve staj statülerinin ve Bakanlığınız tarafından yürütülen idari işlemlerin açıklanması gerekmektedir.

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve Millî Eğitim Bakanlığının 2024/36 sayılı Mesleki Eğitimde İş Sağlığı ve Güvenliği Genelgesi kapsamında öğrencilerin işletmelerde güvenli koşullarda eğitim görmelerinin sağlanması, gerekli tedbirlerin alınması ve eğitim süreçlerinin izlenmesi esastır.

Ancak mevzuatta düzenlemelerin bulunması tek başına yeterli değildir. Öğrencilerin eğitim programları dışında işlerde çalıştırılıp çalıştırılmadığının, tehlikeli üretim süreçlerine dahil edilip edilmediğinin, işletmelerin iş sağlığı ve güvenliği koşullarının ve koordinatör öğretmenler tarafından yürütülen izleme faaliyetlerinin etkin biçimde denetlenmesi gerekmektedir.

Çocukların ve gençlerin yaşam hakkı, işletmelerin üretim ihtiyaçlarına veya ekonomik çıkarlarına bırakılamaz. Mesleki eğitim adı altında öğrencilerin korunmasız çalışma koşullarına maruz bırakılmasının önlenmesi, Bakanlığın eğitim ve gözetim sorumluluğunun ayrılmaz bir parçasıdır. Çocukların ve gençlerin üretim baskısı altında tehlikeli işlere yönlendirilmesinin önlenmesi, yalnızca olay sonrası değil sürekli ve bağımsız denetim gerektirmektedir.

Bu bağlamda;

1. HABAŞ Demir Çelik Fabrikası ve aynı şirketler grubuna bağlı diğer tesislerde 2015-2026 yılları arasında Bakanlığınıza bağlı mesleki ve teknik eğitim kurumlarından kaç öğrenci işletmelerde mesleki eğitim, staj veya çıraklık eğitimi kapsamında bulunmuştur? Bu öğrencilerin yıllara, yaş gruplarına, eğitim türlerine ve işletmelere göre dağılımı nedir?

2. HABAŞ tesislerinde 2025 yılında iki stajyerin yaşamını yitirdiği yönündeki iddialar Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir? Söz konusu olaylara ilişkin Bakanlık kayıtlarında herhangi bir "iş kazası" veya ölüm bildirimi bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa yaşamını yitiren kişilerin eğitim ve staj statüleri nelerdir?

3. HABAŞ tesislerinde 2015-2026 yılları arasında mesleki eğitim, staj veya çıraklık eğitimi kapsamında bulunan öğrencilerden kaçı "iş kazası" geçirmiş, kaçı yaralanmış, kaçı yaşamını yitirmiştir? Bu olaylara ilişkin Bakanlığınız tarafından kaç idari inceleme veya soruşturma yürütülmüş, hangi işlemler tesis edilmiştir?

4. HABAŞ tesislerinin öğrencilerin işletmelerde mesleki eğitim ve staj yapmasına uygunluğu hangi tarihlerde, hangi ölçütlere göre ve hangi birimler tarafından değerlendirilmiştir? İşletmelerin iş sağlığı ve güvenliği koşullarına ilişkin Bakanlığınızın elinde bulunan son denetim ve değerlendirme sonuçları nelerdir?

5. HABAŞ tesislerinde mesleki eğitim ve staj yapan öğrencilerin yaşlarına, eğitim alanlarına ve mevzuatta belirlenen sınırlamalara aykırı biçimde tehlikeli veya çok tehlikeli işlerde çalıştırılıp çalıştırılmadığı denetlenmiş midir? Bu kapsamda herhangi bir aykırılık tespit edilmiş midir? Edilmişse hangi yaptırımlar uygulanmıştır?

53200

6. HABAŞ tesislerinde mesleki eğitim ve staj yapan öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini aldıklarına, kişisel koruyucu donanımlarının sağlandığına, risk değerlendirmelerinin yapıldığına ve uygun gözetim altında çalıştıklarına ilişkin kayıtlar mevcut mudur? Bu kayıtlar Bakanlığınız tarafından hangi sıklıkla kontrol edilmiştir?

7. HABAŞ tesislerinde eğitim gören öğrenciler için görevlendirilen koordinatör öğretmen sayısı kaçtır? Koordinatör öğretmenler tarafından 2020-2026 yılları arasında kaç izleme ve denetim ziyareti gerçekleştirilmiştir? Bu ziyaretlerde öğrenci güvenliği bakımından herhangi bir eksiklik veya mevzuata aykırılık tespit edilmiş midir?

8. HABAŞ tesislerinde geçmiş yıllarda meydana gelen ölümlü "iş kazaları", bu işletmelerin mesleki eğitim ve staj için uygunluğunun yeniden değerlendirilmesine neden olmuş mudur? Olmuşsa hangi kararlar alınmış, olmamışsa neden yeniden değerlendirme yapılmamıştır?

9. 9 Kasım 2026 tarihinde meydana gelen patlamanın ardından HABAŞ tesislerinde mesleki eğitim ve staj yapan öğrencilerin bulunup bulunmadığı araştırılmış mıdır? Patlamanın meydana geldiği bölümde veya olaydan etkilenen alanlarda herhangi bir öğrenci, stajyer ya da çırak bulunmakta mıdır?

10. Patlamanın ardından HABAŞ tesisleriyle yürütülen mesleki eğitim ve staj uygulamaları durdurulmuş veya yeniden değerlendirmeye alınmış mıdır? İşletmelerin öğrenci kabulüne uygunluğuna ilişkin yeni bir inceleme başlatılmış mıdır?

11. Türkiye genelinde demir çelik, metal üretimi ve diğer ağır sanayi işletmelerinde 2020-2026 yılları arasında mesleki eğitim, staj ve çıraklık eğitimi kapsamında bulunan öğrenci sayısı kaçtır? Bu öğrencilerin kaçının "iş kazası" geçirdiği, yaralandığı veya yaşamını yitirdiği Bakanlık kayıtlarında yer almaktadır? Verilerin yıllara ve sektörlere göre dağılımı nedir?

12. Bakanlığınızın 2024/36 sayılı Mesleki Eğitimde İş Sağlığı ve Güvenliği Genelgesi kapsamında işletmelerde gerçekleştirdiği izleme ve denetimlerin sayısı kaçtır? Bu denetimlerde kaç işletmede mevzuata aykırılık tespit edilmiş, kaç işletmeyle mesleki eğitim ve staj ilişkisi sonlandırılmıştır?

13. Öğrencilerin eğitim programları dışında, üretimin sürekliliğini sağlamak amacıyla veya yeterli gözetim olmaksızın çalıştırılmasını önlemek için Bakanlığınız tarafından hangi somut tedbirler alınmaktadır? Bu konuda son beş yılda kaç şikâyet alınmış ve kaç işletme hakkında işlem yapılmıştır?

14. "İş kazası" meydana gelen, ağır iş sağlığı ve güvenliği ihlalleri tespit edilen veya öğrencilerin güvenliğini sağlayamadığı belirlenen işletmelerin mesleki eğitim ve staj programlarından çıkarılmasına yönelik Bakanlığınızın uyguladığı ölçütler nelerdir? Bu işletmelerin yeniden öğrenci kabul edebilmesi için hangi şartlar aranmaktadır?

53200

15. Mesleki eğitim ve staj kapsamında işletmelerde bulunan çocukların ve gençlerin yaşam hakkını güvence altına almak amacıyla, özellikle tehlikeli ve çok tehlikeli işlerin yürütüldüğü sektörlerde öğrenci görevlendirmelerinin sınırlandırılması, denetimlerin artırılması ve okul-işletme ilişkilerinin yeniden düzenlenmesine yönelik bir çalışma yürütülmekte midir?